

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde Cizre ilçesinde 14 Ocak 1994 tarihinde gözaltına alındıktan sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Ömer ÖNER ve Nuri DAYAN da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Ömer Öner Diyarbakır'ın Çınar ilçesi Aktepe köyünde ikamet eder. Evli ve üç çocuk babası olan Öner çiftçilik ve hayvancılık ile uğraşır. Olay tarihinde köyden arkadaşı Nuri Dayan ile birlikte traktörle kaybolan hayvanlarını arama çıkar. Görgü tanıkları iki arkadaşı en son, Kuği ve Pire köyleri arasın da görür. Ömer ÖNER'in eşi Nezire BARAN'ın anlatımlarına göre; 'Köyde kaynım Muharrem bir köylünün traktör şoförlüğünü yapıyordu. Zaman zaman eşim Ömer'de traktörü kullanıyordu. Olay günü hayvanlarımız kaybolmuştu. Eşim hayvanlarımızı traktörle aramaya çıktı. Uzaktan akrabamız olan ve aynı zamanda köylümüz Nuri Dayan'da eşim Ömer ile birlikte traktöre binip gittiler. En son çevredeki köylüler eşim Ömer ve arkadaşı Nuri'yle birlikte Mardin-Savur ve Diyarbakır ilçesi Bismil arasında bulunan kürçe isimleri Kuği ve Pire köyleri arasında gördüklerini söylediler. Kuği ve Pire köylüleri akrabalarlardır. Her iki köy halkı koruculuk yapıyorlardı. İki köy çevrede Hizbullahçı olarak biliniyordu, eşim ve arkadaşı Nuri Dayan bu iki köy arasında ortadan kayboldular. Bu olaydan öncede Çınar karakoluna bağlı askerler tarafından devamlı evimize baskınlar yapılıyordu. Eşim, Çınar Karakol komutanı tarafından açıkça tehdit ediliyordu, bu olaydan sonra da baskılar artmaya başladı. O esnada en büyük kızım 2,5 yaşındaydı, oğlum 1,5 yaşında ve en küçük kızım 4 aylıktı. Eşim kaybedildikten sonra oğlum öldü. Hastaydı, doktora götüremedim. Askerler hem eşimi kaybettiler hem de her gece evime baskın yapıyorlardı. Bir baskında beni zorla askeri araca bindirirken çocuklarım eteğime yapışıp, beni bırakmıyorlardı. Beni darp ederek araca bindirdiler. Başka araça da kaynım Fevzi Öner'i bindirmişlerdi. Bizi Çınar Karakoluna götürdüler, baskı yaptılar. 'Senin eşin dağa gitmiş ve sık sık eve geliyor' deyince, ben de benim eşimi siz kaybettiniz bunu herkes biliyor. Hem eşimi kaybediyorsunuz hem de dağa çıktı diyorsunuz diyerek karşı çıktım. O sırada Aşağıkonak Karakol komutanı da oradaydı, zaman zaman evimize baskın yapılırken kendisini görüyorduk, bu nedenle onu tanıdım.' Olaydan yaklaşık 6 -7 ay sonra Diyarbakır merkeze bağlı Tavuklu köyünde köylüler terk edilmiş bir traktör bulur. Traktör kurşunlanmış ve motoru sökülüş haldedir. Bu olay zaten devlet tarafından baskı altında olan ve sık sık gözaltına alınan Ömer Öner'in öldürüldüğü fikrini güçlendirir. Öner ve Dayan aileleri askerlerin süren yoğun baskısı nedeniyle her hangi bir kuruma resmi başvuruda bulunmaz. Kendi çabaları ile çevre köylere haber salarak bilgi edinmeye çalışan aileler, Ömer Öner ve Nuri Dayan'dan bir daha haber almaz."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failler/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?